

23. Kaupunginkirjasto

Pääkirjaston kokonaislainaus kasvoi edelleenkin v:n 1965 aikana yli 45 000 lainalla. Lisäys oli rakennustoiminnasta johtuen suurin muutamien Esikaupunkien sivukirjastojen kohdalla. Huomionarvoista oli kuitenkin, että pääkirjaston lainaus jatkuvasti kasvoi siitä huolimatta, että keskikaupungin asukasluku on vähentynyt. Ilmeisesti pääkirjasto verraten laajojen kirjakokoelmiensa ansiosta jatkuvasti vetää puoleensa lainaajia eri puolilta kaupunkia ja verraten pitkien välimatkojen päästäkin.

Kirjasto-ohjesääntö. Kouluhallitus vahvisti 28.1.1965 kaupunginvaltuuston 21.10. 1964 hyväksymän Helsingin kaupungin kirjasto-ohjesäännön. Ohjesäännön perusteella kirjastolautakunta 26.4. päätti määrättyä piirijakoa noudattaen alistaa kirjastoverkoston kirjallisuutta hankkivien apulaiskirjastonjohtajien alaisuuteen siten, että suomenkielistä kirjallisuutta hankkivan apulaiskirjastonjohtajan alaisuuteen kuuluvat pääkirjaston ohella Kallion, Töölön, Vallilan, Kämpylän, Eteläisen, Toukolan, Haagan, Herttoniemen, Kulosaaren, Oulunkylän ja Tapanilan sivukirjastot. Muut sivukirjastot, kirjastoauto-osasto sekä siirtokirjakokoelma kuuluvat ruotsin- ja vieraskielistä kirjallisuutta hankkivan apulaiskirjastonjohtajan alaisuuteen.

Henkilökunta. Kertomusvuoden päättyessä oli kaupunginkirjastossa 171 vakinaista ja 19 tilapäistä viranhaltijaa. Työsuhteessa olevia kuukauspalkkaisia työntekijöitä oli 11. Tuntipalkkaisten kirjastoamanuenssien ja

kirjastoapulaisten vuoden aikana suorittama työmäärä oli 47 920 t, vastaten 31 kokopäiväisen työntekijän työmäärää.

Kaupunginkirjastoon valittiin uutena virkailijana Benita Kock 1.9. lukien vanhemmaksi kirjastoamanuenssiksi.

Seuraavat kaupunginkirjaston viranhaltijat siirtyivät toisiin kirjaston virkoihin: apulaiskirjastonjohtajaksi Sirkka-Liisa Meri 1.7. lukien, vanhemmaksi kirjastoamanuenssiksi Lilith Lindberg 1.9. lukien, sivukirjastonjohtajaksi Aili Olamaa 1.10. lukien ja sivukirjastonhoitajaksi Taimi Ylitalo 1.10. lukien.

Eläkkeelle siirtyi kirj.aman. Rakel Sunell 4.7. lukien.

Kaupunginkirjaston palveluksessa oleville myönnettiin sairauden, tapaturmien ja äitiyslomien vuoksi virkavapautta yhteensä 4 162 päivää.

Kirjastotutkintoa varten vaaditun harjoittelun suoritti 12 henkilöä. Harjoittelijoille järjestettiin kevätkaudella koulutustilaisuuksia (22 t), joissa käsiteltiin mm. kaupunginkirjaston historiaa ja organisaatiota, kirjallisuuden valintaperiaatteita ja hankintamenetelmiä, luokitusta ja luettelointia sekä kirjastotoiminnan erikoistyömuotoja. Harjoittelunohjaajana toimi apul.kirj.joht. Sirkka-Liisa Meri ja luentoja pitivät kirjastonjohtajan lisäksi kirjaston omat esiteltyjen alojen erikoistuntijat.

Kaupunginhallituksen koulutustoimikunnan järjestämille kursseille osallistui vuoden aikana kaikkiaan 5 viranhaltijaa. Johdon

valmennusseminaarin I jaksoon Hangossa 29.11.—4.12. osallistui apul.kirj.joht. Sirkka-Liisa Meri.

Kirjastossa työskenteli 1.10.—15.11. kaupungin toimistokoulun harjoittelija. Työnopettajana toimi kirjanpitäjä Elsa Aarnio, joka osallistui toimistokoulun työnopettajille järjestettyihin työnopetuskursseihin.

Sivukirjaston- ja osastonhoitajille järjestettiin pääkirjastossa kolme tiedotustilaisuutta, joissa käsiteltiin mm. uutta kirjasto-ohjesääntöä, lainausmenetelmän muutoksen aiheuttamia järjestelyjä, kirjallisuusmäärärahan jakoa, ajankohtaisia henkilökuntakysymyksiä ja kirjaston pitkän tähtäyksen taloussuunnitelmaa.

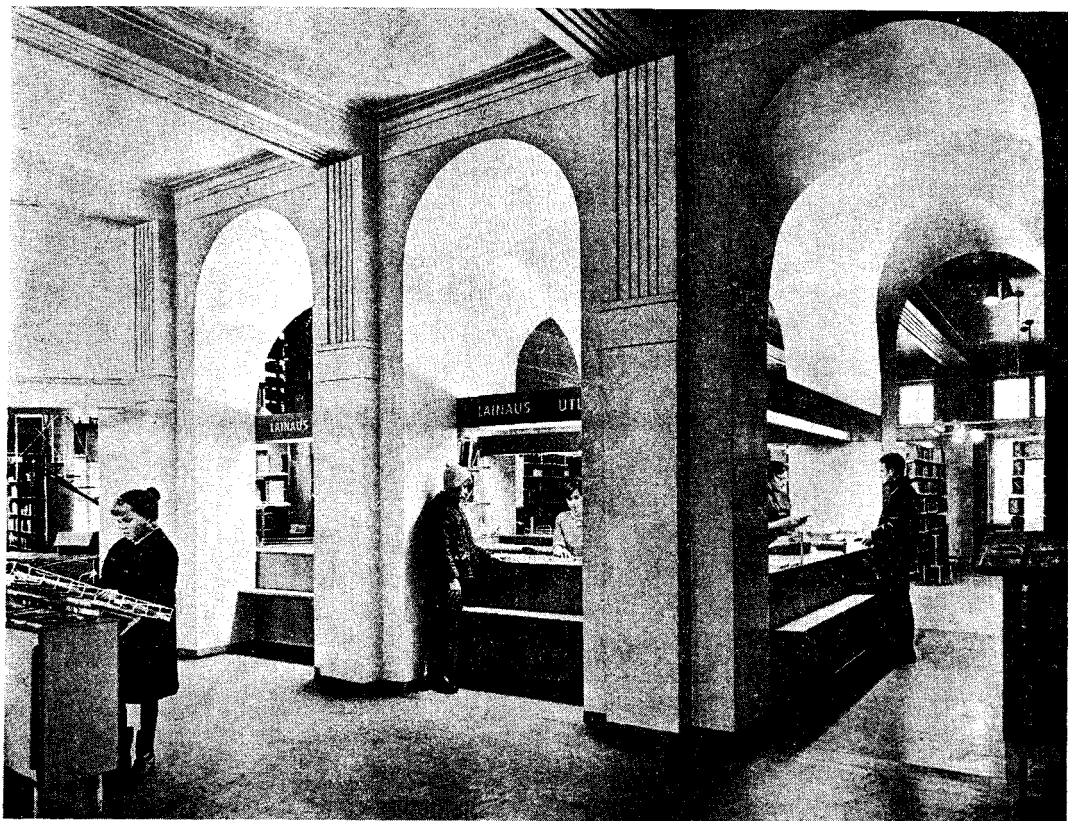
Pitkän tähtäyksen taloussuunnitelma. Kirjaston kannalta tärkein kertomusvuonna käsitelty kysymys oli epäilemättä kaupungin vuosien 1966—1975 taloussuunnitelma. Kirjastolautakunnan edellisenä vuonna laatimaan esitykseen tehtiin joitakin muutoksia siirtämällä eräitä investointeja myöhäisempään ajankohtaan. Pääosiltaan kirjaston huoneistosuunnitelmat voitiin kuitenkin sisällyttää kaupungin rakennusohjelmaan. Aikajärjestys on seuraava: Töölön sivukirjastorakennus 1966—1967, Puotilan sivukirjasto 1969, Vesala-Kontulan ja Laajasalon sivukirjastot 1970, Vallilan sivukirjasto 1971, Munkkiniemen sivukirjasto 1972, Herttoniemen sivukirjasto 1973, Tapanilan sivukirjasto 1974 ja Pitäjänmäen sivukirjasto 1975. Ohjelman suurimpana puutteena on pidettävä, ettei siihen voitu sisällyttää uutta pääkirjastorakennusta sekä tähän kytkeytyvää nykyisen pääkirjastorakennuksen perusteellista saneerausta. V:ksi 1975 merkittiin kuitenkin 800 000 mk:n määräraha pääkirjaston suunnittelutehtäviä varten.

Kirjaston alueellinen suunnittelu sai täten periaatteellisen hyväksymisen. Sivukirjastojen lukumäärän lisäämisen asemesta pyritään suurempiin ja toimintakelpoisempiin kirjastopisteisiin. Järjestelmää täydentää tehokkaasti hoidettu kirjastoautotoiminta. Nykyisten ja

suunniteltujen kirjastojen sijainti ja vaikutusalue ilmenee oheisesta liitteestä.

Pitkän tähtäyksen taloussuunnitelmaa koskevassa esityksessä kiinnitettiin vakavaa huomiota henkilökuntatarpeen ja kirjallisuusmäärärahan tarkkaan määrittelyyn. Laskelmat perustettiin yleisiin, kansainvälisesti hyväksyttyihin normeihin. Ailahtelut kirjastolle myönnettävien määrärahojen suuruudessa tuottavat toiminnalle ja sen järkiperaiselle suunnittelulle arveluttavaa haittaa, joten laskelmien kiinteätä kytkemistä lainausvolyyymiin ja sen kehitykseen on pidettävä pitkäjännitteisen työskentelyn perusedellytyksenä.

Lainausmenetelmän muutos. 7.4. kirjaston lainauskirjanpidossa siirryttiin ns. täydelliseen Detroit-menetelmään. Tällöin edellytetään lainaajan itse merkitsevän lainauskorttinsa numeron kirjankorttiin. Eräpäiväliuskan asemesta käytetään etukäteen leimattua eräpäiväkorttia. Lainaustoimituksessa ei lainkaan käytetä leimasinta ja lainan rekisteröinti voidaan täten suorittaa sekä entistä nopeammin että myös jonkin verran tarkemmin. Muutos ei tässä muodossa koskenut Kallion sivukirjastoa, jossa samana päivänä otettiin käytäntöön ns. valokuvausmenetelmä. Tällöin lainaajan kortti, kirjankortti ja reikäkortti valokuvataan 8 mm:n kaitafilmiille. Palautetuista kirjoista kerätyt reikäkortit käsiteltiin kaupungin tietojenkäsittelykeskuksessa, joka toimitti kirjastolle tiedot puuttuvista kirjoista. Perittävistä kirjallainoista tarvittavat tiedot saadaan kaitafilmitä katselulaitteen avulla. Menetelmä on sängen nopea ja käyttövarma, mutta sen kannattavuus edellyttää suhteellisen korkeita lainauslukuja. Kallion sivukirjastoon hankitut lainauskamerat ovat Remington Rand-malliset ja lainauspöytäan upotetut. Aikaisemmin kuin Helsingin kaupunginkirjastossa on valokuvausmenetelmää käytetty Turun kaupunginkirjaston pääkirjastossa ja Lahden kaupunginkirjastossa, mutta menetelmien sovellutuksissa on verraten suuria eroavai-

Kallion sivukirjaston lainausosasto muutos- ja korjaustöiden jälkeen.

suuksia mm. siinä, että Helsingin kaupunginkirjaston käyttämä menetelmä pyrkii reikäkorttien järjestämisessä mahdollisimman pitkälle vietyyn koneelliseen käsittelyyn.

Rakenteelliset uudistukset. Kallion sivukirjastossa poistettiin aikuisten ja lasten lainausosastojen välinen lasiseinä sekä muodostettiin molemmille osastoille yhteinen, keskitetty lainauspiste. Muutoksen avulla saavutettiin sekä lisätilaa että työn säästöä. Töiden yhteydessä uusittiin myös kirjaston ulko-ovi ja sisäänkäynti.

Pääkirjastossa suoritettavat muutos- ja korjaustyöt koskivat luettelomisosastoa ja kolmannessa kerroksessa sijaitsevaa opintosalia. Muutoksen johdosta erikielisten kirjojen luettelointi ja keskuskortistot voitiin yhdistää. Kirjojen käsittelyn siirryttyä pääosaltaan siipirakennukseen voitiin kirjankuljetuksiin käyttää varsinaista tavarahissia.

Opintosalissa suoritettiin perusteelliset maalaus- ja kunnostustyöt. Varastohuoneesta siirrettiin mikrofilmatut sanomalehtien vuosikerrat sivukirjastojen kellaritiloihin ja täten vapautuneeseen huoneeseen muodostettiin tilat opintosalien osastonhoitajaa, mikrofilmien lukemista ja säilytystä sekä äänilevyjen kuuntelua varten. Korjaustöiden yhteydessä kunnostettiin myös ruotsin- ja vieras-kielisen lainausosaston työhuoneet.

Musiikkiosasto. Pääkirjaston kolmannen kerroksen opintosalin hankittiin kaksi Fishermerkkistä stereolevysoitinta ja kahdeksan paria kuulokkeita. Äänilevykokoelmalle varattiin säilytystilaa opintosalin neuvontapöydästä. Toiminta aloitettiin 14.12. ja vuoden loppuun mennessä tilastoitiin jo 118 levyjen kuuntelijaa. Levykokoelma käsitti kaikkiaan n. 500 levyä, joista osa kielilevyjä ja ns. kirjallisia äänilevyjä.

Äänilevyjen kuuntelua pääkirjaston opintosalissa.

Mikrofilmit. Vuoden lopussa mikrofilmi-rullien lukumäärä oli 2 717. Kokoelma käsitti pääosan Helsingissä ilmestyneistä sanomalehdistä sekä vanhimmat maassamme ilmestyneet lehdet noin v.een 1850. Kokoelmaa täydennetään vuosittain. Lukutilojen valmistuttua kirjastolle hankittiin toinen mikrofilmien lukulaite.

Kaukolaina. Muille kirjastoille lähetettiin lainaksi yhteensä 337 (ed. v. 290) teosta, joista 16 (9) ulkomaille. Muista kirjastoista saatiin lainaksi 37 (28) kirjaa. Jäljennepalvelusta huolehdittiin yhteistoiminnassa alan erikoislukkeiden kanssa.

Julkaisutoiminta. Kaupunginhallituksen myöntämällä määrärahoilla painatettiin kaupunginkirjastoa monipuolisesti esittelevä, kolmikielinen kuvitettu julkaisu, jonka ulko-asun ja taiton suunnitteli tait. Martti Myk-

känen. Lapsia ja nuoria varten painatettiin esite, jonka kuvituksesta huolehti rva Elina Katainen. Henkilökuntalehti, jota jaettiin myös pääkaupungin lehdille ja eräille kirjastoille, ilmestyi kymmenenä numerona.

Kokoukset ja opintomatkat. Kansainvälisen Kirjastoseurojen Liiton neuvoston (IFLA Council) 31. kokous järjestettiin Helsingissä 16.8.—20.8. välisenä aikana. Kokouspaikkana oli yliopiston instituuttirakennus Porthania ja osanottajia saapui eri puolilta maailmaa yhteensä 266. Kaupunki järjesti osanottajille iltavastaanoton kaupungintalossa 17.8. ja kaupunginkirjasto huolehti kiertoajelusta, jonka aikana tutustuttiin sekä kaupungin yleisiin nähtävyyksiin että eri kirjastoihin. Kokouksen yleissihteerinä toimi apul. kirj.joht. Eila Wirla. Kokoukseen osallistuvat kaupunginkirjastosta lisäksi kirj.joht.

Sven Hirn (kokouksen järjestelytoimikunnan jäsenenä) sekä apul.kirj.johtajat Bo Carpelan ja Sirkka-Liisa Meri sekä lisäksi viisi sivukirjaston- tai osastonhoitajaa. Os.hoit. Kaija Salonen esitti lastenkirjastojen jaoston kokouksessa katsauksen Suomen lastenkirjastoihin ja niiden toimintamuotoihin.

Kirj.joht. Sven Hirn osallistui Turun, Tampereen ja Helsingin kaupunginkirjastojen väliseen, Turussa 27.—28.9. järjestettyyn yhteiseen neuvotteluun, jossa mm. käsiteltiin Helsingin pitkän tähtäyksen taloussuunnitelmaa kirjastolaitoksen osalta, valokuvausmenetelmää ja Turun kaupunginkirjastossa käytäntöön otettua uutta hankinta- ja luetelotoimismenettelyä. Kirj.joht. Hirn osallistui myös 30—31.3. Oulussa järjestettyihin suurten kaupunkien kirjastojen kokoukseen. Apul.kirj.joht. Meri osallistui Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa Tampereella 30.1. pidettyyn harjoittelunohjaajien kokoukseen. Laitoskirj.joht. Mirjam Nyberg otti osaa Tukholmassa 5.—7.2. pidettyihin laitoskirjastotoiminnan neuvottelupäiviin. Os.hoit. Kaija Salonen osallistui pohjoismaiseen nuorisokirjallisuuskurssiin Uddevallassa 25.—31.7.

XXI yleiseen kirjastokokoukseen Porissa 25.—27.5. otti osaa yhteensä 17 kirjaston viranhaltijaa ja kirjastoammatillista työntekijää. Apul.kirj.joht. Bo Carpelan esitti kokouksessa alustuksen nykykirjallisuuden kirjastoille aiheuttamista pulmista ja apul.kirj.joht. Eila Wirla toimi koulutuskysymyksiä käsittelevän koroakeskustelun puheenjohtajana.

Suomen Kirjastoseuran Lastenkirjastotoimikunnan järjestämiin esitystaidon kursseihin Nurmijärvellä 30.9.—2.10. osallistui 11 kirjaston virkailijaa. Kirjavalinnan ja neuvonnan ongelmia käsittelevään seminaariin Vantalan kurssikeskuksessa 23.—25.8. osallistuivat opisk.neuv. Hilkka Kauppi ja sivukirj.hoit. Anelma Talvela. Apul.kirj.joht. Meri osallistui seminaarin koroakeskusteluun »Arvostelun arvostelua». Musiikkikir-

jastokursseihin Jyväskylässä otti osaa sivukirj.hoit. Talvela. Sivukirj.hoit. Gun Forslund osallistui Helsingissä 29.11.—2.12. pidettyyn televisioseminaariin.

Os.hoit. Eila Pajanne suoritti 6.—21.11. lastenosastojen uusia työmuotoja koskevan opintomatkan Ruotsiin. Hänelle myönnettiin kaupungin matka-apuraha tätä tarkoitusta varten.

Kirjaston henkilökunta teki sunnuntaina 26.9. yhteisen retken Turkuun. Osanottajia oli 53. Matkan varrella tutustuttiin Lohjan kauppalan uuteen pääkirjastoon. Turussa esitteli kirj.joht. Marjatta Heiskanen uusittua pääkirjastoa, kirjastobussia n:o 2 sekä Mikaelin sivukirjastoa. Turun kaupunginkirjasto järjesti retkeläisille kahvi- ja voileipätarjoilun kirjastolautakunnan puheenjohtajan toimiessa isäntänä.

Tuntip. kirj.aman. Liisa Vedenpää työskenteli kesäkuun Göteborgin kaupunginkirjastossa ja tuntip. kirj.apul. Heli Vasara 1.6.—31.7. Saksassa, Hamburger Öffentliche Bücherhallen -kirjastossa.

Vierailut ja kirjaston esittelyt. IFLA-kongressin aikana kävi kirjastossa paljon ulkomaisia vierailijoita. Useat lastenkirjastojen jaoston kokouksen osanottajista tutustuivat Kallion sivukirjaston ja osa myös pääkirjaston lasten ja nuorten osaston toimintaan. Vieraat olivat: Virginia Haviland, Washingtonin kongressikirjaston lastenkirjaosaston johtaja, Eileen Colwell, Lontoon lastenkirjastojen johtaja, Nina Medvedeva, Moskovan Lenin-kirjaston lastenosaston johtaja, prof. Richard Bamberger, Kansainvälisen Nuortenkirjaneuvoston puh.joht. Wienistä, tri Walter Scherf, Kansainvälisen Nuorisokirjaston johtaja Münchenistä, Lisa-Christina Persson Bibliotekstjänstistä, Lundista, Ann Moerkercken van der Meulen, Boek En Jeugd-toimiston johtaja Hollannista, A. Knubel, kansakoulujen kirj.hoit. Summitista, New Jerseystä, R. Wellman, koulukirjastojen johtaja Westfieldistä, New Jerseystä sekä kirj.hoit. L. Albanska Sofiasta, Bulgariasta.

Sairaalakirjastojen jaoston osanottajien pyynnöstä järjestettiin tutustumisretki Hesperian ja Kivelän sairaalakirjastoihin sekä Kustaankartanon vanhainkodin kirjastoon. Osanottajina oli yhdeksän ulkomaalaista vierasta.

Pääkirjaston toimintaan tutustuivat seuraavat DDR:n edustajat: E. Marks kirjastoyhdistyksestä, W. Schaumann kulttuuriministeriöstä, H. Riedel ja G. Rückel kirjastolaitoksen keskusinstituutista sekä tri Ruth Unger, Humboldt-yliopiston kirjastoinstituutin dosentti. Myös rva I. Schmid-Schädelin Sveitsistä tutustui pääkirjaston eri osastoihin.

Muista kirjastossa käyneistä ulkomaisista vieraista mainittakoon kirj.hoit. Greta Renborg Ruotsista, kirj.hoit. Svend Esbech Tanskasta sekä Mary F. Kraemer, Young University, Utah, USA ja lastenkirj.hoit. Sheila M. Dale Hertfordshiren county-kirjastosta.

Pääkirjastoa ja sivukirjastoja esiteltiin useille kotimaisille vierailijaryhmille, mm. Yhteiskunnallisen Korkeakoulun kirjastotutkinnon opiskelijoille ja vastaavan ruotsinkielisen kirjastokurssin oppilaille, oppi- ja kansalaiskoulujen luokille sekä Nikkilän sairaalan mielisairaanhoidokoulun oppilaille. Vaasan kaupunginkirjaston laitoskirj.joht. Maija Nykänen ja Joensuun kaupunginkirjaston laitospkirj.hoit. Maija Karhunmaa tutustuivat laitoskirjaston toimintaan. Nikkilän sairaalan toimintaterapeuteille esiteltiin laitoskirjastoa ja Laakson sairaalakirjastoa esiteltiin mm. sairaanhoito-oppilaille, joille myös selostettiin laitoskirjastotoiminnan periaatteita.

Kirjastoautotoiminta ja siirtokirjakokoelma. Kertomusvuoden aikana tilattiin kirjastoauton alusta ja kori sekä tehtiin päätökset auton pysäköintipaikoista ja -ajoista. Toimistusten viivästymisen takia toiminnan aloittaminen kuitenkin siirtyi seuraavaan vuoteen. Siirtokirjakokoelmaa ja kirjastoauto-osastoa varten vuokrattiin 126 m² käsittävä huone-

tila vesilaitoksen uudesta huoltokorjaamorakennuksesta, Karhunkaatajantie 1. Siirto-kirjakokoelma laajennettiin käsittämään myös suomenkielistä kirjallisuutta, josta Pasilan, Pukinmäen, Suomenlinnan ja Vallisaaren sivukirjastot tulivat osallisiksi.

Lastenkirjastotoiminta. Kansakoulujen luokille pidettiin kirjastonkäytön opetustunteja useissa sivukirjastoissa. Tietokilpailuja järjestettiin pääkirjaston ja Kallion sivukirjaston lasten ja nuorten osastoilla sekä Herttoniemen, Lauttasaaren ja Vallilan sivukirjastoissa. Lauttasaaren sivukirjastossa jaettiin palkinto myös parhaalla tyyllillä kirjoitetuista vastauksista. Satutunteja pidettiin pääkirjaston ja Kallion sivukirjaston lasten- ja nuorten osastoilla sekä Haagan, Herttoniemen, Kulosaaren, Maunulan ja Pitäjänmäen sivukirjastoissa. Vallilan sivukirjastossa järjestettiin lapsille Kalevala-aiheinen juhla.

Laitoskirjastotoiminta. Sokeiden potilaiden ja vanhusten lukemistarpeen tyydyttämiseksi hankittiin kaupunginkirjastoon 3 magnetofonia, jotka luovutettiin Koskelan sairaskodin sekä Kustaankartanon ja Roihuvuoren vanhainkotien käyttöön. Vakinaisia magnetofonin käyttäjiä oli 25 ja äänikirjalainoja kaikkiaan 179. Laakson sairaalassa kirjastoamannuensit osallistuivat esitelmätilaisuuksiin, joissa käsiteltiin sairaalan toimipaikkakoulutusta, sekä hoitohenkilökunnan neuvottelutalaisuuksiin.

Kerhotoiminta. Pääkirjaston Cercle de littérature française kokoontui 4 kertaa. Osanottajia oli keskim. 15. Esitelmiä pitivät P. Gay Béthune ja M. Jacques LeLouarn. Kallion sivukirjaston kirjallisuuserho kokoontui 5 kertaa. Läsä oli keskim. 35 henkilöä. Esitelmiä pitivät opetusneuvos Yrjö Kallinen, kirjailijat Eeva Kilpi ja Arvo Turtainen sekä fil.lis. Aarne Laurila. Sivukirjaston musiikkikerho kokoontui 8 kertaa kirj. aman. Esteri Parviaisen johdolla. Läsäoli-joita oli keskim. 17. Esitelmätoimijoina toimivat sävelt. Erkki Salmenhaara, mus. toimitt. Ilkka Oramo, säveltäjät Kari Ryd-

23. Kaupunginkirjasto

man, Henrik Otto Donner ja Kai Chydenius sekä pianotait. Kurt Walldén. Malmin sivukirjaston kirjallisuuserho kokoontui 8 kertaa, osanottajia oli keskim. 10. Esitelmää pitivät kirjailijat Pekka Lounela, Tuuli Reijonen ja Lauri Viita, opetusneuvos Yrjö Kallinen, fil.maisterit Toini Havu ja Kerttu Manninen, fil.lis. Aarne Laurila sekä fil.tri Tyyni Tuulio. Vallilan sivukirjaston opintokerho kokoontui kaksi kertaa. Esitelmöitsijöinä toimivat näyttelijä-ohjaaja Keijo Komppa sekä hra Mauno Makkonen. Nikkilän sairaalakirjaston kirjastokerho kokoontui viisi kertaa. Osanottajia oli keskim. 16. Esitelmää pitivät hum.kand. Marjatta Ecaré, yliopp. Juhani Laurinmäki, opettaja Petri Lehikoinen ja apulaisylilhoitaja Hilka Pranttila. Musiikki-iltoja järjestettiin potilaille 13 kertaa. Kuulijoita oli keskim. 21. Musiikin esittelystä huolehti opettaja Petri Lehikoinen.

Kirjavarasto. Kirjastoon hankittiin ja luetteloiitiin 64 826 uutta kirjaa ja kokoelmista poistettiin 39 772 teosta. Kirjakokoelma kasvoi vuoden aikana 25 054 kirjalla ja teosten kokonaismäärä oli vuoden lopussa 873 529.

Kirjastoon tilattiin tai saatiin vapaakappaleina 704 eri aikakauslehteä yhteensä 2 623 vuosikertaa. Sanomalehtivuosisikertojen kokonaismäärä oli 987 edustaen 102 eri lehteä.

Aukioloajat. Kirjaston aukioloajat pysyivät kertomusvuonna muuttumattomina. Pääkirjaston lasten lukusali ei toiminut 1.6.—15.12. välisenä aikana, koska opintosali 2 oli pääkirjaston korjaustöiden ajaksi siirrettävä lasten lukusalin tiloihin.

Tulot. Kaupunginkirjaston tulot nousivat kertomusvuonna 1 241 096 mk:aan, josta val-

tionavun osuus oli 1 123 657 mk ja muita tuloja yhteensä 117 439 mk.

Menot. Kertomusvuoden talousarvioon oli kaupunginkirjaston menoja varten merkitty 4 388 419 mk, v:lta 1964 siirtyi 58 831 mk, vuoden aikana saatiin määrärahasiirtoina 96 170 mk, joten käytettävissä oli yhteensä 4 543 420 mk. Tilien mukaiset menot nousivat 4 443 421 mk:aan, v:lle 1966 siirtyi 75 543 mk, joten käyttämättä jäi 24 456 mk.

Kirjallisuusmäärärahojen käyttö. Kirjallisuuden ostonon käytettiin 598 572 mk, mikä summa jakaantui erikielisen kirjallisuuden kesken seuraavasti:

	mk
Suomenkielinen kirjallisuus	432 132
Skandinaavinen »	126 418
Saksalainen »	10 366
Englantilainen »	24 663
Ranskalainen »	2 831
Muunkielinen »	2 162 598 572

Sidontaan käytettiin 280 971

Äänilevyihin » 2 937

Mikrofilmeihin » 7 002

Sanoma- ja aikakauslehtiin

käytettiin 66 604 357 514

Kaikkiaan 956 086

Kirjastolautakunnan valvonnan alaiset yritykset. Kirjastolautakunta valvoi seuraavien yleishyödyllisten yritysten ja laitosten saamien avustusten käyttöä: Yhdistys Kirjoja Sokeille, Bibliofiilien Seura, Kasvatusopillinen kirjasto- ja lukusalisäätiö sekä Bragen leikekokoelma.

Lainojen jakaantuminen kauno- ja tietokirjallisuuteen aikuisten sekä nuorten ja lasten lainausosastoilla:
Utlåningens fördelning på fack- och skönlitteratur vid avdelningarna för vuxna samt barn och ungdom:
Fiction and non-fiction book issues in adult and junior departments:

Lainauspiste Utlåningsställe Lending point	Aikuisten kirjallainat/Utlåning åt vuxna/ Issues to adults			Lasten ja nuorten kirjallainat/Utlåning åt barn och ungdom/Issues to children and young people			Kirjallainat kaikkiaan/Boklån inalles Total adult and junior				
	Tieto- kirjallisuus Fack- litteratur Non-fiction	Kauno- kirjallisuus Skön- litteratur Fiction	Yhteensä Summa Total	Tieto- kirjallisuus Fack- litteratur Non-fiction	Kauno- kirjallisuus Skön- litteratur Fiction	Yhteensä Summa Total	Tieto- kirjallisuus Fack- litteratur Non-fiction	%	Kauno- kirjallisuus Skön- litteratur Fiction	%	Yhteensä Summa Total
Pääkirjasto/Huvudbiblioteket/Main Library ...	262 020	297 078	559 098	14 803	70 621	85 424	276 823	43.0	367 699	57.0	644 522
Sivukirjasto/Filial/Branch Library											
Kallio/Berghäll	93 036	148 289	241 325	18 638	63 233	81 871	111 674	34.6	211 522	65.4	323 196
Töölö/Tölö	40 361	61 742	102 103	5 282	41 653	46 935	45 643	30.6	103 395	69.4	149 038
Vallila/Vallgård	28 782	49 885	78 667	4 582	31 694	36 276	33 364	29.0	81 579	71.0	114 943
Käpylä/Kottby	27 874	38 426	66 300	6 892	32 379	39 271	34 766	33.0	70 805	67.0	105 571
Eteläinen/Södra	23 752	40 355	64 107	7 579	34 540	42 119	31 331	29.5	74 895	70.5	106 226
Pasila/Fredriksberg	1 507	2 796	4 303	377	2 515	2 892	1 884	26.2	5 311	73.8	7 195
Toukola/Majstad	5 451	9 903	15 354	867	5 231	6 098	6 318	29.5	15 134	70.5	21 452
Haaga/Haga	24 933	53 249	78 182	3 981	36 826	40 807	28 914	24.3	90 075	75.7	118 989
Herttoniemi/Hertonäs	23 260	39 387	62 647	4 448	38 909	43 357	27 708	26.1	78 296	73.9	106 004
Maunula/Mänsas	12 531	25 309	37 840	3 416	31 350	34 766	15 947	22.0	56 659	78.0	72 606
Kulosaari/Brändö	6 382	14 173	20 555	1 619	13 227	14 846	8 001	22.6	27 400	77.4	35 401
Lauttasaari/Drumsö	33 948	51 627	85 575	6 270	31 512	37 782	40 218	32.6	83 139	67.4	123 357
Munkkiniemi/Munksnäs	32 492	46 917	79 409	3 679	23 990	27 669	36 171	33.8	70 907	66.2	107 078
Malmi/Malm	7 512	12 411	19 923	1 179	10 521	11 700	8 691	27.5	22 932	72.5	31 623
Oulunkylä/Äggelby	6 390	13 217	19 607	1 194	12 106	13 300	7 584	23.1	25 323	76.9	32 907
Pakila/Baggböle	5 331	11 043	16 374	1 095	12 196	13 291	6 426	21.7	23 239	78.3	29 665
Puistola/Parkstad	7 577	11 640	19 217	2 018	16 582	18 600	9 595	25.4	28 222	74.6	37 817
Laitos-/Anstaltsbiblioteket/Institution Library	40 553	75 664	116 217	1 257	5 542	6 799	41 810	34.0	81 206	66.0	123 016
Tapanila/Staffansby	3 582	7 574	11 156	1 365	11 760	13 125	4 947	20.4	19 334	79.6	24 281
Pitäjänmäki/Sockenbacka	10 177	21 099	31 276	2 281	17 278	19 559	12 458	24.5	38 377	75.5	50 835
Vartiokylä/Botby	10 287	20 499	30 786	3 009	26 226	29 235	13 296	22.2	46 725	77.8	60 021
Pukinmäki/Bocksbacka	2 056	4 036	6 092	594	4 542	5 136	2 650	23.6	8 578	76.4	11 228
Suomenlinna/Sveaborg	1 595	4 495	6 090	827	5 698	6 525	2 422	19.2	10 193	80.8	12 615
Porolahdi/Porovik	9 457	20 435	29 892	2 613	23 192	25 805	12 070	21.7	43 627	78.3	55 697
Vallisaari/Skanslandet	282	472	754	58	857	915	340	20.4	1 329	79.6	1 669
Kaarela/Kärböle	10 092	21 341	31 433	2 399	17 078	19 477	12 491	24.5	38 419	75.5	50 910
Yhteensä/Summa/Total of issues	731 220	1 103 062	1 834 282	102 322	621 258	723 580	833 542	32.6	1 724 320	67.4	2 557 862
(1964)	707 398	1 072 833	1 780 231	103 552	628 415	731 967	810 950	32.8	1 701 248	67.7	2 512 198

23. Kaupunginkirjasto

Erikielisen kirjallisuuden lainausta valaiseva taulukko:

Tabell över utlåningen av litteratur på olika språk:

Table illustrating the issues in different languages:

Lainauspiste Utlåningsställe Lending point	Suomenk. kirjallisuus Finskspråkig litt. Finnish literature		Skand. kirjallisuus Skand. språk Skand. litterature		Muunk. kirjallisuus Litt. på utl. språk Foreign literature		Kaikkiaan Sammandrag Total	
		%		%		%		%
Pääkirjasto Huvudbiblioteket Main Library	466 036	72.3	138 801	21.5	39 685	6.2	644 522	25.2
Sivukirjasto/Filial/Branch Library:								
Kallio/Berghäll	306 553	94.8	13 963	4.3	2 680	0.9	323 196	12.6
Töölö/Tölö	122 206	82.0	22 286	14.9	4 546	3.1	149 038	5.8
Vallila/Vallgård	107 645	93.6	6 389	5.5	909	0.9	114 943	4.5
Käpylä/Kottby	94 357	89.4	7 484	7.1	3 730	3.5	105 571	4.1
Eteläinen/Södra	92 930	87.5	12 207	11.5	1 089	1.0	106 226	4.2
Pasila/Fredriksberg	7 025	97.6	157	2.2	13	0.2	7 195	0.3
Toukola/Majstad	20 239	94.3	1 104	5.1	109	0.6	21 452	0.8
Haaga/Haga	109 536	92.0	8 055	6.8	1 398	1.2	118 989	4.7
Herttoniemi/Hertonäs	97 914	92.4	6 817	6.4	1 273	1.2	106 004	4.1
Maunula/Månsas	68 506	94.3	3 641	5.4	459	0.7	72 606	2.8
Kulosaari/Brändö	25 258	71.3	9 324	26.3	819	2.4	35 401	1.4
Lauttasaari/Drumsö	94 498	76.6	24 884	20.2	3 975	3.2	123 357	4.8
Munkkiniemi/Munksnäs	83 433	77.9	19 704	18.4	3 941	3.7	107 078	4.3
Malmi/Malm	30 671	97.0	845	2.3	107	0.7	31 623	1.2
Oulunkylä/Äggelby	28 692	87.2	3 906	11.9	309	0.9	32 907	1.3
Pakila/Baggböle	29 144	98.2	396	1.3	125	0.5	29 665	1.2
Puistola/Parkstad	36 295	96.0	828	2.2	694	1.8	37 817	1.5
Laitos-/Anstaltsbiblioteket/ Institution Library	107 292	87.2	14 247	11.6	1 477	1.2	123 016	4.8
Tapanila/Staffansby	23 702	97.6	529	2.2	50	0.2	24 281	0.9
Pitäjänmäki/Sockenbacka	44 997	88.5	5 158	10.1	680	1.4	50 835	2.0
Vartiokylä/Botby	56 515	94.2	3 036	5.1	470	0.7	60 021	2.3
Pukinmäki/Bocksbacka	10 746	95.7	440	3.9	42	0.4	11 228	0.4
Suomenlinna/Sveaborg	12 442	98.6	147	1.2	26	0.2	12 615	0.5
Porolahti/Porovik	53 182	95.5	2 135	3.8	380	0.7	55 697	2.2
Vallisaari/Skanslandet	1 617	96.9	40	2.4	12	0.7	1 669	0.1
Kaarela/Kårböle	41 676	81.9	8 366	16.4	868	1.7	50 910	2.0
Yhteensä Summa								
Total of issues	2 173 107	85.0	314 889	12.3	69 866	2.7	2 557 862	100.0
(1964)	2 131 045	84.8	314 871	12.5	66 282	2.7	2 512 198	100.0